

RF § 60

Årsredovisning 2023

Ärendenummer: RS 2023/2038

Regionfullmäktiges beslut

- Årsredovisning 2023 fastställs.
- Särredovisning för VA verksamheten 2023 fastställs.
- Regionstyrelsen och nämnderna samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2023 års förvaltning.

Regionfullmäktige antecknar att ledamöter, som tillika är ledamöter eller ersättare i nämnder och styrelser, inte deltagit i behandlingen av frågan om ansvarsfrihet. **En särskild förteckning med uppgift om ledamöternas och ersättarnas uppdrag för år 2023 biläggs protokollet.**

Sammanfattning

Allmänheten har möjlighet att ställa frågor om årsredovisningen under det sammanträde som fullmäktige behandlar årsredovisningen (Kommunallagen 8 kap 15-16 § och regionfullmäktiges arbetsordning 35 §). Annons om allmänhetens frågestund har varit införd i tidningar och på Region Gotlands webbsida. Inga frågor från allmänheten har inkommit.

Årsredovisningen är upprättad enligt de krav som ställs i kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning samt i enlighet med rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Årets resultat för koncernen uppgår till 23 mnkr och Region Gotlands resultat uppgår till -2 mnkr. Den främsta orsaken till det negativa resultatet är en mycket hög kostnadsutveckling. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till -136 mnkr.

Regionstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 2024-03-05 § 31 att föreslå regionfullmäktige, i samband med att årsredovisningen behandlas, att besluta att:

- 2023 års negativa resultat efter balanskravsjusteringar inte ska återställas då det finns synnerliga skäl.
- Samtliga nämnder får i uppdrag att vidta nödvändiga åtgärder under 2024 för att den beslutade budgeten inte ska överskridas.

Utvecklingen av skatteintäkter och generella statsbidrag avgör hur mycket nettokostnaderna kan öka för att bibehålla en god ekonomisk hushållning och en god ekonomisk ställning. Nettokostnadsutvecklingen uppgår till 9,3 %. Skatteintäkter och generella statsbidrag har haft en god ökningstakt på 5,1 % men täcker inte kostnadsökningarna.

Under den senaste femårsperioden har den genomsnittliga utvecklingen för nettokostnaderna inklusive finansnetto varit 6,0 % medan motsvarande siffra för skatteintäkter och utjämningsbidrag varit 5,4 %. Detta har gjort att den finansiella ställningen har försvagats.

2023 är fjärde och sista året som de 18 målen i koncernstyrkortet följs upp. Målen har bedömts utifrån graderingen inte uppfyllt, delvis uppfyllt, i hög grad uppfyllt eller helt uppfyllt. De nio målen i verksamhetsperspektivet är liktydiga med målen för god ekonomisk hushållning. Sammantaget görs bedömningen att den ekonomiska hushållningen för året är godtagbar under rådande omständigheter. Den finansiella ställningen har försvagats men är fortfarande god.

Av de nio målen i verksamhetsperspektivet uppnås inte målen inom ekonomi. Det budgeterade resultatet uppgår till 1,5 % av nettokostnaderna medan årets resultat uppgår till -2 mnkr. Den ekonomiska ställningen har försvagats då soliditeten har minskat med 1,4 procentenheter och uppgår till 41,8 % vid årets slut.

Samtliga mål inom målområde kvalitet bedöms som delvis uppfyllda. För att nå en högre måluppfyllelse behövs bland annat ett fortsatt arbete med att öka tillgängligheten till Region Gotland utifrån medborgarnas behov, vidare kan användardriven utveckling öka genom att arbeta mer med medskapande då det är en förutsättning för att kunna erbjuda tjänster med hög kvalitet.

Inom målområdet medarbetare bedöms målet ”Region Gotland präglas av en tillitsbaserad kultur” även i år som i hög grad uppfyllt. Övriga mål inom medarbetare är delvis uppfyllda. Fortsatta utmaningar inom området finns vad gäller demografi och kompetensförsörjning. För att nå en högre måluppfyllelse är det avgörande för Region Gotland som organisation att fortsätta arbeta för att skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö med ett hållbart och aktivt ledar- och medarbetarskap i alla verksamheter.

Av de nio målen i samhällsperspektivet bedöms sex som delvis uppfyllda, tre som ej uppfyllda och ett som i hög grad uppfyllt. Målen ”Befolkningen har likvärdiga förutsättningar för god och jämlik hälsa och alla barn har goda uppväxtvillkor”, ”Ökad befolkning i arbetsför ålder” och ”Det finns goda förutsättningar för att starta, driva och utveckla hållbara företag på Gotland” är ej uppfyllda. För att förbättra måluppfyllelsen behövs ett fortsatt enträget arbete med mer fokus på främjande och förebyggande arbete och samverkan kring grupper i utsatt situation. Vidare behöver Region Gotland arbeta med att ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjning med tillhörande handlingsplan, slutföra arbetet med översiktsplan, påbörja arbetet med en markstrategi samt ett fortsatt arbete med att utveckla framtagande av detaljplaner enligt den nya prioriteringsmodellen.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen visar att den i huvudsak är tillfredsställande även om ett antal brister rapporterats. För 22 av de 49 genomförda kontrollerna har konstaterats någon form av brist och åtgärder har vidtagits. Under 2023 har 8 externa granskningar skett av den interna kontrollen. Revisorerna gör den sammanfattande bedömningen att regionstyrelsens och nämndernas arbete med intern kontroll inte är fullt ut tillräcklig. Granskningarna visar på att regionstyrelsen och majoriteten av nämnderna har ett i stort sett fungerande arbete med intern kontroll men att det finns utvecklingspotential och att det finns brister i vissa processer som bör åtgärdas. Att nämna är bland annat revisorernas granskning av regionens arbete med miljömål där revisorerna påpekar att graden av samverkan avseende miljömålen skiljer sig mellan förvaltningarna och de bedömer att den interna samverkan kan intensifieras.

Bedömning

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att fastställa årsredovisningen samt särredovisningen av vatten- och avloppsverksamheten.

Revisorerna tillstyrker att regionstyrelsen, nämnderna och de enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet.

Revisorerna tillstyrker att regionens årsredovisning godkänns.

Ärendets behandling under mötet

Anförande hålls av Meit Fohlin (S), Eva Nypelius (C), Sara Vilhelmsson (M), Lars Engelbrektsson (SD), Saga Carlgren (V), Micke Seid (MP), Sara Lidqvist (KD), Anna Hrdlicka (L), Andreas Unger (M), Jörgen Benzler (V), Filip Reinhag (S), Rolf Öström (M), Oscar Lindster (S), Mariette Nicander (M), Johan Malmros (C), Håkan Ericsson (S) och Stefan Nypelius (C).

Saga Carlgren (V) tillstyrker regionstyrelsens förslag. I detta instämmer Micke Seid (MP), Filip Reinhag (S), Rolf Öström (M), Mariette Nicander (M), Johan Malmros (C) och Meit Fohlin (S).

Ordförande ställer proposition på revisorernas och regionstyrelsens förslag och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på revisionens förslag att regionstyrelsen och nämnderna samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2023 års förvaltning och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2023

Nämndernas verksamhetsberättelser inklusive uppföljning av intern kontroll
Revisionsberättelse 2023 och tillhörande underlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-20

Jävlista 2023 års förvaltning

Regionstyrelsen 2024-03-27, § 70

Skickas till
Samtliga nämnder
AB Gotlandshem.

JÄVSLISTA 2023 års förvaltning

	REGIONFULLMÄKTIGE	UPPDRAG: NÄMND 2023		UPPDRAG: BOLAG MOTSV 2023	
	Ledamöter	Ledamot	Ersättare	Ledamot	Ersättare
M	Inger Harlevi , ordförande			SGMS	
S	Christer Engelhardt,1:e vice ordf.				
C	Gunnel Lindby, 2:e vice ordf.	ÖFN			
C	Eva Nypelius	RS, KLN		ALMI	GEAB
C	Johan Malmros	RS, KLN, SON			GEAB
V	Jörgen Benzler		RS		
V	Saga Carlgren	RS, KLN			
S	Meit Fohlin	RS, KLN		ALMI	
S	Filip Reinhag	RS, KLN, HSN		SGMS	WSCE
M	Jesper Skalberg Karlsson				
M	Andreas Unger	RS, KLN, MBN			
C	Lars Thomsson	MBN			
C	Fredrik Gradelius		RS, KLN		WSCE
V	Victoria Öjefors Quinn	GVN			
V	Per Edman	TN			
S	Jenny Larsson	MBN	RS		
S	Oscar Lindster	RS, KLN, BUN		GGC	
S	Kristiina Hansson	HSN			
S	Thomas Karlström	RS, MBN	KLN		
M	Sara Vilhelmsson	RS	HSN, KLN		
M	Mariette Nicander	RS, TN	KLN		WSCE
C	Eva Ahlin	RS, HSN	KLN		
C	Gabriella Hammarskjöld				
V	Annamaria Bauer				
V	Peter Barnard	HSN			
S	Aino Friberg Hansson	GVN, RS	KLN		
S	Tommy Gardell	TN	RS	GEAB	
S	Hanna Westerén				

S	Håkan Ericsson	SON	RS		
M	Håkan Onsjö	MBN			WSCE
M	Ayman Aboulaich			GEAB	
C	Stefan Nypelius	TN		GEAB	GEAB
C	Bibbi Olsson	HSN	RS		
MP	Jennifer Medin	RS	KLN		
MP	Micke Seid		RS	SGMS	
S	Greger Eneqvist	HSN, TN	RS		
S	Tony Johansson	TN			GEAB
S	Helena Bogsjö	SON	RS		
S	Linus Gränsmark				
M	Lina Runander	BUN	RS		
M	Niklas Carlberg		MBN		
C	Karl-Johan Boberg	MBN			
C	Malin Åberg		RS		
MP	Maya Arfvidson	BUN			
MP	Martin Nilsson			AB G-Hem	WSCE
S	Helen Coughlin Sjögren		SON		
S	Mikael Nilsson		MBN		
S	Katrina Ansarfwe	HSN		AB G-Hem	
S	Bo Björkman			WSCE	
M	Rolf Öström	GVN			
C	Anna Andersson	GVN			
C	Björn Dahlström			SGMS	
KD	Sara Lidqvist		SON	WSCE	
KD	Johan Asplund	RS			
S	Charlotte Andersson	SON			
S	Kjell Wahlström	MBN			
S	Towe Landin				
S	Patrik Gardelin	VN			
M	Michaela Challnius	BUN			
M	Mikael Blad	HSN	RS		

M	Kjell Broander	BUN	VN	AB G-HEM	
L	Anna Hrdlicka				
L	Frans Brozén		SON		
SD	Lars Engelbretsson	RS, MBN			
SD	Björn Hansson	BUN	SON		
SD	Wolge Ståhl	HSN			
SD	Cecilia Lange Rosén		RS		
SD	Peter Oliveskog	TN	MBN		
SD	Jimmy Nilsson				
--	Michael Stenberg		GVN		
--	Kim Palm Modig		TN		
M	Berit Cedergren Onsjö	PAN		SGMS	
M	Ingemar Lundqvist	MBN			
M	Elisabet Herlitz		GVN		
M	Roger Wärn	GVN			GGC
M	Aydin Akyüz		GVN		
M	Bobo Writler	TN			
M	Jimmy Larsson		MBN		
C	Abdulalim Alkatea	BUN	BUN		
C	Eva Gahnström	TN			
C	Hilda Glansholm	GVN			
C	Ulf Hammarlund	HSN			
C	Eva Engström				
C	Ingrid Engström	BUN			
C	Kjell Genitz		SON		
KD	Sara Westberger				
KD	Anna Haack		HSN		
L	Gisela Wood		HSN		
L	Aina Mattsson		GVN		
S	Jessica Palmgren	BUN, PAN			
S	Christer Wetterlund		TN		
S	Maria Alstäde	HSN			

S	Magnus Ekström	SON			
S	Carin Rosell				SGMS
S	Bertil Virgin				
S	Thord Ingesson				AB G-Hem
S	Anneli Klovsjö				
S	Marina Berg	TN			
S	Peter Björk				
S	Carina Thomasson				
S	Inger Axell				
V	Linda Wagenius		HSN		AB G-Hem
V	Peter Jankert				
V	Filippa Maurin	SON			
MP	Lena Lind	SON			
MP	Ola Matthing				
SD	Per Vretling	GVN			
--	Annika Eriksson				
--	Håkan Lilja				
SD	Irene Magnusson	SON			

BUN = Barn- och utbildningsnämnden

GVN = Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

HSN = Hälso- och sjukvårdsnämnden

KLN = Krisledningsnämnd

MBN = Miljö- och byggnämnden

PAN = Patientnämnden

RS = Regionstyrelsen

SON = Socialnämnden

TN = Tekniska nämnden

VN = Valnämnden

ÖFN = Överförmyndarnämnden

ALMI = Styrelse för Almi Företagspartner Gotland AB

AB G-Hem = Styrelsen för AB Gotlandshem med dotterbolaget
Gotlandshem Värme AB

GEAB = Styrelsen för Gotlands Energi AB med dotterbolagen Gotlands
Elförsäljning AB och Gotlands Elnät AB

GGC = Gotland Grönt Centrum

GF = Gotlands Filmfond

SGMS = Styrelsen för Gotlands Musikstiftelse
WSCE = Wisby Strand Congress & Event Gotland AB

RF § 61 Överföring av resultat från 2023

Ärendenummer: RS 2023/2053

Regionfullmäktiges beslut

- Överföring av resultat från 2023 fastställs.
- Miljö- och byggnämnden ska överföra 3 998 000 kronor av 2023 års underskott vilket innebär att nämndens eget kapital 2024 blir 0 kronor.
- Räddningstjänstens negativa ackumulerade resultat om -20 219 000 kronor avskrivs.

Sammanfattning

Regler för resultatöverföring finns i ”Policy för ekonomistyrning” (RF 2022-12-12, § 233):

- Regionfullmäktige beslutar om varje nämnds resultatöverföring. Resultatet blir en del av regionens eget kapital men är specificerat per nämnd.
- Huvudprincipen är att 100 procent av över- och underskott överförs och att ett underskott i första hand regleras mot nämndens eget kapital.
- I andra hand ska ett negativt eget kapital återställas inom 3 år.
- Nämndens egna kapital kan maximalt utgöra 2 procent av nämndens driftbudget och för avgiftsfinansierad verksamhet finns andra begränsningar genom självkostnadsprincipen.
- Överföring av över- respektive underskott ska föregås av en beredning, där varje nämnds verksamhet och utfall analyseras, vilket kan innebära avsteg från huvudprincipen.
- Nämnden har ansvar för hur överfört resultat ska fördelas och hanteras inom sitt ansvarsområde.

Nämndernas förslag till överföring av resultatet för 2023 uppgår till +8 524 tkr. Totalt föreslår regionstyrelsen att -13 191 tkr överförs från 2023 års resultat.

Bedömning

Enligt Region Gotlands policy för ekonomistyrning gäller som huvudregel att 100 procent av över- och underskott överförs och att ett underskott i första hand regleras mot nämndens eget kapital. I andra hand ska ett negativt eget kapital återställas inom 3 år.

Nämnderna har lämnat förslag till överföring av resultat i samband med bokslutet för 2023.

Regionstyrelsen föreslår att barn- och utbildningsnämnden samt hälso- och sjukvårdsnämndens eget kapital minskas till noll och att resterande underskott skrivs av. Miljö- och byggnämndens underskott föreslås återställas enligt huvudprincipen. Regionstyrelsen föreslår att räddningstjänsten inte ska

återställa 2023 års underskott. I övrigt följer förslaget nämndernas förslag till beslut samt policyn som är beslutad av regionfullmäktige. Sammantaget innebär det att regionstyrelsens förslag till överföring av nämndernas resultat är -13 191 tkr.

Sammanställning av förslag till eget kapital 2024-01-01 per nämnd/förvaltning bifogas.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Överföring av resultat från 2023

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-22

Regionstyrelsen 2024-03-27, § 71

Skickas till

Samtliga nämnder

RF § 62 Kompletteringsbudget 2024

Ärendenummer: RS 2024/6

Regionfullmäktiges beslut

- Nämnderna beviljas kompletteringsbudget för investeringar 2024 med 522 573 tkr och för exploateringsinvesteringar med 71 102 tkr enligt upprättat förslag.

Sammanfattning

Investeringsbudget för lokalinvesteringar, hamninvesteringar, investeringar i mark- och stadsmiljö, gator och vägar samt särskilda projekt som inte förbrukats under året kan enligt Region Gotlands policy för ekonomistyrning kompletteringsbudgeteras till kommande år. Investeringspotter samt IT-investeringar i gemensam infrastruktur avslutas varje år även om inte hela budgeten är upparbetad. Kompletteringsbudgeten ska avse pågående projekt eller projekt som ligger nära i tiden för planering och igångsättning.

Anslag i investeringsbudgeten 2023 som inte förbrukats uppgår till 775 780 tkr inklusive exploateringsutgifter. Nämnderna har begärt kompletteringsbudget med 525 389 tkr för investeringar samt 71 102 tkr för exploateringar, totalt 596 491 tkr.

I enlighet med gällande regelverk föreslår regionstyrelsen att kompletteringsbudget i bifogat förslag beslutas med 522 573 tkr för investeringar samt 71 102 tkr för exploateringar, totalt 593 675 tkr. Investeringsprojekt uppgående till 182 105 tkr avslutas eller utgår. Investeringsbudgeten för 2024 uppgår till 1 240 645 tkr varav 260 752 tkr avser avgiftsfinansierad verksamhet. Tillsammans med exploateringsbudget på 90 802 tkr kommer därmed den totala investeringsbudgeten 2024 att uppgå till 1 331 447 tkr.

Bedömning

Enligt Region Gotlands policy för ekonomistyrning får en årlig investeringspott för maskiner, inventarier, löpande IT-investeringar samt mindre ombyggnader inte kompletteringsbudgeteras. Med hänsyn tagen till policyn föreslår regionstyrelsen ett lägre belopp jämfört med nämnderna. I nämndernas förslag till kompletteringsbudget har medel från årliga investeringspotter i några fall inkluderats och som visar ett negativt resultat. Det negativa resultatet korrigeras mot investeringspotten 2024.

Då den totala investeringsnivån är mycket hög är det mycket troligt att en del av projekten kommer att behöva flyttas med till 2025 vilket är viktigt att beakta.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag total kompletteringsbudget 2024
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-02-21
Regionstyrelsen 2024-03-27

Skickas till

Samtliga nämnder

RF § 63

Uppdrag till nämnderna med anledning av bokslutskommuniké

Ärendenummer: RS 2023/2038

Regionfullmäktiges beslut

- Samtliga nämnder får i uppdrag att vidta nödvändiga åtgärder under 2024 för att den beslutade budgeten inte ska överskridas.
- 2023 års negativa resultat efter balanskravsjusteringar ska inte återställas då det finns synnerliga skäl.

Sammanfattning

Sverige är inne i en lågkonjunktur och kommun- och regionssektorn väntas som helhet visa negativa resultat både 2023 och 2024. Det beror i huvudsak på kraftigt höjda pensionskostnader och prisökningar som i kombination med höga räntor ger tuffa ekonomiska förutsättningar. Det är framförallt regionernas negativa resultat som bidrar till underskotten i sektorn. Det kan till stor del förklaras av de ökade pensionskostnaderna. Flera kommuner och regioner vittnar om att de kärva förutsättningarna kommer att medföra negativa resultat i år och nästa år. Många av regionerna kommer därför att hänvisa till synnerliga skäl för att hantera sina negativa resultat.

I december blev det känt att skatteintäkterna för 2023 ökar mer än vad SKR tidigare räknat med i sina prognoser. Tillsammans med den positiva skatteavräkningen (skillnaden mellan vad som bokades upp i bokslut 2022 och faktiskt taxering 2022) innebär det högre intäkter till sektorn 2023. Detta gör att vissa kommuner och någon enstaka region, som räknat med underskott, preliminärt ser ut att få ihop ekonomin för 2023.

Årets resultat för Region Gotland 2023 uppgår till -2 miljoner kronor (mnkr). Den främsta orsaken till resultatet är en mycket hög kostnadsutveckling. Nettokostnadsutvecklingen uppgår till 9,3 procent. Skatteintäkter och utjämningsbidrag har haft en god ökningstakt på 5,1 procent men det täcker inte kostnadsökningarna.

De riktade statsbidragen minskar med 18 procent, motsvarande 148 mnkr. Den största statsbidragsminskningen har skett inom området hälso- och sjukvård eftersom statsbidragen kopplade till pandemin inte längre finns kvar. Nämnderna redovisar ett mycket stort underskott på -241 mnkr, vilket är en direkt följd av den höga nettokostnadsutvecklingen och att det har varit svårt att anpassa verksamheten efter de minskade statsbidragen. Den stora obalansen i nämnderna i kombination med en hög investeringsnivå gör att den finansiella ställningen försvagas.

Likviditeten är svag och upplåning kommer att behöva ske under första halvåret 2024. De planerade investeringarna kommer att behöva lånefinansieras och låneskulden uppskattas därmed att öka med 400 mnkr de närmaste två åren.

Mot bakgrund av resultatet uppnås inte de finansiella målen för 2023. Den starka finansiella ställningen vid ingången av 2023 har försvagats under året men är fortfarande god. För att vända utvecklingen är det viktigt att bromsa nettokostnadsutvecklingen. Det finns en ekonomisk obalans i nämndernas verksamheter som inte beror på höga pensionskostnader. Dessa är viktiga att hantera för att regionens finansiella ställning inte ytterligare ska försvagas.

Enligt kommunallagens regler för god ekonomisk hushållning ska reavinster och orealiserade vinster från finansiella placeringar räknas bort från årets resultat för att få fram det resultat (balanskravsresultatet) som används för att utvärdera om en kommun/region har god ekonomisk hushållning. Årets resultat, efter balanskravsjusteringar, är -136 mnkr.

Nämnderna har ett stort underskott som kommer att ta tid att få kontroll över och åtgärda. Det planerade resultatet 2024 på -127 mnkr i kombination med investeringar på 739 mnkr kommer att fortsätta försvaga den finansiella ställningen och soliditeten kommer att minska till 38 procent. Det är ett trendbrott, soliditeten har under hela 2000-talet legat relativt stabilt på 41-46 procent. Om nämnderna inte klarar att hålla sina budgetar för 2024 kommer resultatet att bli sämre än budgeterat och soliditeten minska ytterligare.

Den höga investeringsnivån framåt innebär att låneskulden kommer att öka. Den ekonomiska effekten blir att kostnader för avskrivningar och räntor kommer att ta ett större utrymme i driftbudgeten vilket innebär mindre utrymme för nämndernas verksamhet.

Resultatnivåerna enligt plan 2025 och 2026 räcker inte för att finansiera de planerade investeringarna. Däremot är resultatnivåerna för 2025 och 2026 tillräckliga för att återställa det negativa resultatet på -136 mnkr.

I normala fall ska negativa resultat återställas inom de kommande tre åren. Fullmäktige får dock besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl eller om medel från en resultatutjämningsreserv kan användas. Synnerliga skäl kan vara en stark finansiell ställning, större omstruktureringsåtgärder av engångskaraktär eller andra skäl som kan försvaras av ett mycket väl motiverat resonemang om god ekonomisk hushållning.

Regionen har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning och finansiella mål som styr mot god ekonomisk hushållning. Den finansiella ställningen har visserligen försvagats under 2023 men är fortfarande god. De exceptionellt

höga pensionskostnaderna 2023 och 2024 beror på inflationen och bedöms sjunka ner till normala och hanterbara nivåer redan 2025.

Regionen kan därför hävda synnerliga skäl för att inte återställa underskottet baserat på att den finansiella ställningen är god i bokslut 2023 samt att underskottet beloppsmässigt motsvarar inflationens effekt på pensionskostnaderna. Samtidigt är det då viktigt att sända tydliga signaler om att det ekonomiska läget de närmaste åren är allvarligt och insatser måste göras för att på sikt uppnå en god ekonomisk hushållning.

Den höga investeringsnivån framåt innebär att låneskulden kommer att öka. Den ekonomiska effekten på driftbudgeten blir att kostnader för avskrivningar och räntor kommer att ta ett större utrymme i driftbudgeten vilket innebär mindre utrymme för nämndernas verksamhet.

För att säkerställa en god ekonomisk hushållning och klara de finansiella målen behöver kraftfulla åtgärder vidtas redan under 2024 för att anpassa nämndernas verksamhet till beslutad budget. Även investeringsnivåerna framåt behöver anpassas till driftbudgetens resultatnivåer. Nya satsningar på verksamhet eller investeringar kommer att ytterligare öka kraven på effektiviseringar i befintlig verksamhet.

Den sammantagna bedömningen är att fokus nu och framåt måste vara att så snart som möjligt uppnå balans i ekonomin och klara de finansiella målen.

Regionstyrelsen gör bedömningen att det för 2023 års resultat är möjligt att använda alla tre alternativ för att hantera resultatet efter balanskravsjusteringar på -136 mnkr.

Mot bakgrund av att den finansiella ställningen på bokslutsdagen är god samt att underskottet beloppsmässigt motsvarar inflationens effekt på pensionskostnaderna föreslås att regionstyrelsen hänvisar till synnerliga skäl.

Vidare anser regionstyrelsen att det i samband med beslutet är viktigt att sända tydliga signaler om att det ekonomiska läget de närmaste åren är allvarligt och att det måste hanteras för att på sikt uppnå en god ekonomisk hushållning. Beslutet föreslås därför kompletteras med krav på att nämnderna under 2024 vidtar nödvändiga åtgärder för att anpassa verksamheten till den beslutade budgeten.

Bedömning

Vid årets ingång var den finansiella ställningen stark efter tre år med höga resultat och god likviditet. Årets negativa resultat och stora investeringar har gjort att den finansiella ställningen försvagats och att de finansiella målen inte uppnås.

Årets resultat budgeterades till 96 mnkr för 2023 och nämndernas budgetar utökades med 6,4 procent motsvarande 371 mnkr. I budgeten fanns även avsatta medel för en stor ökning av pensionskostnaderna. För att finansiera detta budgeterades stora reavinster på 115 mnkr.

Årets resultat slutar på -2 mnkr men om regionen inte haft reavinster från fastighetsförsäljningar och en god avkastning på pensionsmedelsplaceringar hade årets resultat varit -136 mnkr.

Pensionskostnaderna ökar mycket 2023 vilket är en direkt följd av den höga inflationen och ett nytt pensionsavtal. Pensionskostnaderna ökade med 60 procent motsvarande 257 mnkr. Budgetavvikelsen för pensionskostnaderna är -19 mnkr. Noterbart är att pensionskostnaderna redovisas på finansförvaltningen och inte belastar nämnderna.

Nämnderna har ett mycket stort underskott på -241 mnkr och nettokostnadsutvecklingen i nämnderna uppgår till 10 procent. Det beror både på en hög kostnadsutveckling och att de riktade statsbidragen minskar mycket. Kostnaderna ökar med 673 mnkr motsvarande 6 procent och de största kostnadsökningarna finns på material, tjänster, hyrpersonal, löner och sociala avgifter. De riktade statsbidragen minskar med 18 procent, motsvarande 148 mnkr och det är inom hälso- och sjukvården som statsbidragen minskat mest. Statsbidragen kopplade till pandemin finns inte längre kvar.

Den sammantagna bilden är att det finns en ekonomisk obalans i flera nämnders verksamheter som inte enbart beror på höga pensionskostnader och som behöver hanteras för att regionens finansiella ställning inte ytterligare ska försvagas.

Nämndernas grundbudgetar har de senaste fem åren utökats med mellan 4-6 procent årligen. Åren dessförinnan låg ökningen på 2-3 procent i ökad budget per år.

Om nämnderna hade klarat sina budgetar för 2023 hade årets resultat varit 239 mnkr. Årets resultat, efter balanskravsjusteringar, hade då varit 104 mnkr trots de kraftigt ökade pensionskostnaderna. Det skulle inneburi att vi i huvudsak klarat våra resultatmål och att den finansiella ställningen skulle ha stärkts. Den stora obalansen i nämnderna i kombination med en hög investeringsnivå gör att den finansiella ställningen istället försvagas.

Den stora utmaningen är att nämnderna sammantaget, trots tillskott, inte klarat sin budget. Nämnderna har inför 2024 fått ett totalt tillskott på 388 mnkr i sina budgetar, vilket motsvarar 6,3 procent. Av tillskottet beräknas 77 mnkr avse kompensation för kostnader som nämnderna redan haft 2023 och som bidragit till underskott i vissa verksamheter.

Om man utgår från nämndernas utfall 2023 och lägger till ett nettotillskott på 309 mnkr så blir ett beräknat utfall för 2024 för nämnderna 6 747 mnkr medan

budgeten är 6 577 mnkr. Om nämnderna inte vidtar några åtgärder för att minska kostnaderna under 2024 innebär det ett beräknat underskott för 2024 på -170 mnkr. Det faktiskt budgeterade resultatet för regionen för 2024 är -127 mnkr. Detta innebär således att om nämnderna inte alls vidtar några kostnadsänkande åtgärder riskerar regionen att få ett resultat för 2024 på -297 mnkr.

Det negativa resultatet efter balanskravsjusteringar på -136 mnkr ska enligt kommunallagens huvudregel återställas inom de kommande tre åren. Fullmäktige får dock besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl eller om medel från en resultatutjämningsreserv kan användas. Synnerliga skäl kan vara en stark finansiell ställning, större omstruktureringsåtgärder av engångskaraktär eller andra skäl som kan försvaras av ett mycket väl motiverat resonemang om god ekonomisk hushållning.

Olika handlingsalternativ

Nedan beskrivs de olika handlingsalternativen för att hantera regionens resultat för 2023.

Alternativ 1 - Återställa underskott inom tre år enligt huvudregel

Underskottet på -136 mnkr kan inte återställas 2024 men enligt resultatplan för 2025 och 2026, räcker de planerade resultaten på sammanlagt 214 mnkr för att återställa underskottet från 2023. Detta under förutsättning att nämnderna klarar att hålla sin budget både 2025 och 2026.

Fördelen med detta alternativ är att det tydligt pekar på det allvarliga ekonomiska läget. Regionfullmäktige behöver vid detta alternativ även besluta om en plan för hur återställningen ska ske. Beslut om en åtgärdsplan bör fattas snarast efter det att ett negativt resultat konstaterats i bokslutet.

Alternativ 2 – Använda medel ur resultatutjämningsreserv (RUR)

Resultatutjämningsreserv (RUR) är en möjlighet för kommuner och regioner att utjämna resultat över tid. Ett överskott i goda tider kan användas för att täcka underskott i en lågkonjunktur. Syftet med resultatutjämningsreserven är att möjliggöra en mer långsiktig syn på god ekonomisk hushållning än balanskravets fokus på ett kalenderår i taget.

Region Gotlands resultatutjämningsreserv uppgår till 364 mnkr. För 2024 är det budgeterat att använda 127 mnkr av dessa 364 mnkr. Om resultatet på -136 mnkr 2023 också skulle täckas genom att använda RUR så skulle det finnas 101 mnkr kvar i RUR. För att få använda RUR behöver vissa kriterier vara uppfyllda och enligt regionens riktlinjer är det möjligt att använda RUR 2023.

Fördelen med att använda RUR är att det är i precis sådana här situationer det är tänkt att RUR ska användas. Skatteunderlaget har visserligen utvecklats

positivt och ökningen är högre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste 10 åren, men de ekonomiska förutsättningarna har påverkats kraftigt av negativa händelser utanför egen kontroll.

Nackdelen med att använda RUR är att reserven snabbt minskar och att det tar tid att bygga upp den igen. Om RUR används 2023 finns 228 mnkr kvar som kan användas 2024. Om balanskravsresultatet 2024 blir lägre än minus 228 mnkr behöver resterande del återställas enligt kommunallagen senast 2027.

För att få använda RUR ska det vara förenligt med god ekonomisk hushållning på lång sikt. Det finns goda argument för det eftersom de höga pensionskostnaderna 2023 och 2024 inte är en permanent högre kostnadsnivå vi behöver anpassa vår verksamhet till.

Alternativ 3 – Hänvisa till synnerliga skäl

Synnerliga skäl kan vara en stark finansiell ställning, större omstruktureringsåtgärder av engångskaraktär eller andra skäl som kan försvaras av ett mycket väl motiverat resonemang om god ekonomisk hushållning.

Stark finansiell ställning

En stark finansiell ställning kännetecknas av följande:

- Kommunen eller regionen har ett eget kapital med realiserbara tillgångar av en omfattning som överstiger rimliga krav på finansiell handlingsberedskap.
- Det finns kapital som täcker hela pensionsåtagandet, även den del som redovisas som en ansvarsförbindelse.
- Därutöver ska det finnas en buffert med realiserbara tillgångar som kan användas för delfinansiering av framtida investeringar.

Regionens finansiella ställning vid årsskiftet

- Regionens soliditet inklusive hela pensionsåtagandet uppgår i bokslut 2023 till 9,7 procent och täcker därmed hela pensionsåtagandet.
- Det finns avsatta medel placerade i finansiella tillgångar med syfte att finansiera framtida pensionsutbetalningar. Marknadsvärdet på pensionsmedelsplaceringarna uppgick till 658 mnkr vid årsskiftet.
- Låneskulden uppgår till 380 mnkr vilket är förhållandevis lågt i jämförelse med andra kommuner. Låneskulden har till stor del bunden ränta och genomsnittsräntan är 2,2 procent.
- Årets investeringar på 667 mnkr har finansierats med likvida medel vilket gjort att likvida medel minskat med 393 mnkr och endast uppgår till 8 mnkr vid årsskiftet samtidigt som kontokrediterna i bank nyttjades med 91 mnkr. Likviditeten är svag och upplåning kommer att behöva ske redan under första halvåret 2024.

Regionens finansiella ställning har försvagats under 2023 men betraktas fortfarande som god i bokslutet. Dessutom motsvarar underskottet beloppsmässigt inflationens effekt på pensionskostnaderna.

Regionens finansiella ställning utblick 2024-2025

- Det budgeterade resultatet 2024 är -127 mnkr.
- De beslutade investeringarna 2024 är 739 mnkr och 2025 uppgår investeringarna till 881 mnkr.
- Låneskulden kommer att behöva öka med minst 400 mnkr fram till 2025. Räntekostnaderna skulle då öka med cirka 15-20 mnkr.
- Soliditeten kommer minska kraftigt 2024 med 4 procentenheter till cirka 38 procent och soliditeten inklusive hela pensionsåtagandet minskar också mycket till 7 procent.
- Nämndernas stora underskott kommer inte kunna elimineras med mindre än att nödvändiga åtgärder vidtas.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det fleråriga perspektivet är viktigare än det enskilda räkenskapsåret.

De kraftigt ökade pensionskostnaderna på grund av inflationen bedöms vara av tillfällig karaktär och inte en permanent högre kostnadsnivå som regionen långsiktigt behöver anpassa sig till. Dessa kostnadsökningar har inte heller någon likviditetspåverkan. De totala pensionskostnaderna ökade med 257 mnkr 2023 varav cirka 160 mnkr är direkt kopplat till den höga inflationen.

Regionen har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning och finansiella mål som styr mot god ekonomisk hushållning. Den finansiella ställningen har försvagats 2023 men är fortfarande god. De exceptionellt höga pensionskostnaderna 2023 och 2024 beror på inflationen och bedöms komma ner på mer normala och hanterbara nivåer redan 2025.

Mot bakgrund att den finansiella ställningen i bokslut för 2023 är god samt att underskottet beloppsmässigt motsvarar inflationens effekt på pensionskostnaderna är det fullt möjligt för regionen att hävda synnerliga skäl för att inte återställa underskottet.

Att använda synnerliga skäl skulle även innebära att resultatutjämningsreserven är intakt.

Förslag

Regionstyrelsen gör bedömningen att det för 2023 års resultat är möjligt att använda alla tre alternativ för att hantera resultatet efter balanskravsjusteringar på -136 mnkr.

Mot bakgrund av att den finansiella ställningen är god samt att underskottet beloppsmässigt motsvarar inflationens effekt på pensionskostnaderna föreslår regionstyrelsen att hänvisning görs till synnerliga skäl. Det är för övrigt på samma sätt som många andra regioner planerar att hantera sina negativa resultat.

Vidare anser regionstyrelsen att det i samband med beslutet är viktigt att sända tydliga signaler om att det ekonomiska läget de närmaste åren är allvarligt och att det måste hanteras för att på sikt uppnå en god ekonomisk hushållning. Beslutet föreslås därför kompletteras med krav på att nämnderna redan under 2024 vidtar kraftfulla åtgärder för att anpassa verksamheten till den beslutade budgeten.

Ärendets behandling under mötet

Anförande hålls av Meit Fohlin (S), Lars Thomsson (C), Eva Ahlin (C), Johan Malmros (C), Anna Hrdlicka (L), Gabriella Hammarskjöld (C), Mariette Nicander (M), Håkan Ericsson (S), Peter Barnard (V), Filip Reinhag (S), Oscar Lindster (S), Lena Lind (MP), Martin Nilsson (MP) och Stefan Nypelius (C).

Meit Fohlin (S) tillstyrker regionstyrelsens förslag.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bokslutskommuniké 2023

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-07

Regionstyrelsen 2024-03-05, § 31

RS § 108 Kvartalsrapportering- Jämställdhetsintegrering

Ärendenummer: RS 2024/389
Paragraf föregående instans: AU § 69

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Samtliga nämnder ska i sin verksamhetsplan för 2024 ha med aktiviteter med ambitionen att öka jämställdhetsintegreringen.

Regionstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag att varje kvartal redovisa det aktuella läget i samtliga förvaltningar i förhållande till framtagen aktivitetsplan vad gäller jämställdhetsintegreringen.

Regionstyrelseförvaltningen har även fått i uppdrag att återkomma med process och tidsplan för framtagande av ny handlingsplan för CEMR.

Region Gotland har arbetat systematiskt med jämställdhetsintegrering via respektive förvaltning som har att integrera jämställdhetsperspektivet i praktisk verksamhet. Det arbetet följs upp årligen genom en intervju med 10 standardiserade frågor som sker med respektive förvaltningsledning, eller av ledningsgruppen utsedd grupp eller tjänsteperson.

Regionstyrelseförvaltningen arbetar tillsammans med respektive förvaltning utifrån ett specifikt utvecklingsområde, vars arbete återrapporteras en gång per kvartal.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken att arbeta i process ger en långsiktighet och kontinuitet utifrån befintligt rapporteringssystem med CEMR. Processarbetet ger förvaltningarna en metodkännedom samt utvecklingsprocesser som ger bestående förändring utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken att arbeta med en utvecklingsprocess inom varje förvaltning, ger ett mer långsiktigt och kontinuerligt arbete framåt.

Vi har ett befintligt rapporteringssystem där vi årligen följer upp CEMR (EU-deklaration för jämställdhetsintegrering). Den rapporteringen sker med 10 återkommande frågeställningar som över tid kan visa på en förflyttning av arbetet med jämställdhetsintegrering.

Bedömningen är att det idag görs målmedvetna insatser och att de över tid kommer att visa på de förflyttningar som görs utifrån jämställdhetsintegrering.

Processarbetet under 2024 ger förvaltningarna en metodkännedom samt en utvecklingsprocess som ger en bestående förändring utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Arbetet ger lärdomar och exempel för samtliga förvaltningar.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att nuvarande uppföljningssystem med årlig CEMR-rapportering är ett kraftfullt och hållbart verktyg då vi eftersträvar att utvecklingsarbetet sker inom ramen för ordinarie uppföljningsarbete. Det ges där möjlighet till en diskussion om insatsens utfall kopplat till vilket stöd som anses behövas för nästkommande verksamhetsår. Det innebär att det blir en tydlig röd tråd när vi för verksamheterna kombinerar processutveckling med uppföljningsarbete.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Katrin Rindlaug, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Skickas till

Samtliga nämnder.

RS § 126 Medborgarförslag - En extra maträtt på Wisbygymnasiets skolmat

Ärendenummer: RS 2023/1766
Paragraf föregående instans: AU § 78

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag gällande en extra maträtt på Wisbygymnasiets skolmat har inkommit till regionstyrelseförvaltningen. Regionstyrelseförvaltningen har svarat på detta medborgarförslag.

Bedömning

Avdelning Måltid arbetar utifrån Livsmedelsverkets riktlinjer och Nordiska närings rekommendationer som baseras på den senaste aktuella forskning kring mat och hälsa. För att täcka barns näringsbehov behövs en varierad meny.

Att barn lär sig att äta varierat anses som en av de viktigaste faktorerna för hälsosamma matvanor som vuxen. Det står bland annat beskrivet i Livsmedelsverkets Nationella riktlinjer för måltider i skolan; ”bra mat i skolan är mat som eleverna lockas av och tycker om, men som också utmanar deras smaker och preferenser. Preferenser kan ändras fram och tillbaka under uppväxttiden och de flesta barn har en naturlig skepsis mot nya maträtter, livsmedel och smaker. Det är under barndomen vi har goda möjligheter att bredda och utveckla våra smakpreferenser”. Skolan har därför en viktig roll att erbjuda möjligheten att testa på olika slags måltider.

Återkoppling från våra matgäster samt vårdnadshavare och anhöriga på olika nivåer är av stor vikt i utvecklingsarbetet kring måltiderna. Idag erbjuds minst ett till två alternativ, varav ett vegetariskt. Det förekommer ofta att mat som har kunnat tas tillvara från tidigare serveringar erbjuds som ytterligare alternativ. Vid behov av anpassade måltider, erbjuds även en anpassad måltidsmeny med några utvalda rätter. Råkostbordet innehåller minst fem stycken, ofta fler, olika råkostalternativ med fiberrika grönsaker och rotfrukter, baljväxter, salladsgrönsaker eller frukt varje dag samt dressing eller salladssås. Ofta kompletteras råkostbordet även med kalla smårätter innehållande pasta eller gryn och röror. Till lunchen erbjuds vatten, mjölk eller vegetabilisk dryck, knäckebröd och smörgåsfett. Avdelning Måltid följer andra kommuners utvecklingsarbeten gällande förstärka utbud och valmöjligheter i skolmåltiderna. Bevakning av Bollnäs koncept och liknande lösningar är en del i det arbetet.

Det har inte gjorts någon långsiktig utvärdering av Bollnäs koncept, som påbörjades under höstterminen 2023 och det är därför för tidigt att säga om det finns nackdelar med konceptet. Det finns farhågor att elever som annars skulle testa olika maträtter istället äter ensidigt. Även hur ett sådant koncept påverkar andelen specialkost måste tas hänsyn till. Region Gotland arbetar med att minska andelen svinn och med medborgarförslaget så finns det en risk för ökat svinn. Det finns heller inte tillräckligt underlag för vilka effekter, positiva eller negativa, konceptet ger ekonomiskt.

Utifrån ovan aspekter föreslår regionstyrelseförvaltningen att invänta en mer långsiktig utvärdering av konceptet från Bollnäs kommun.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag. 2023-09-11

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-07

Skickas till

Barn- och utbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

RS § 127 Medborgarförslag - Medborgarförslag: Köttbullar och makaroner till alla skolbarn varje dag!

Ärendenummer: RS 2023/1810

Paragraf föregående instans: AU § 77

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag gällande köttbullar och makaroner till alla skolbarn varje dag har inkommit till regionstyrelseförvaltningen. Regionstyrelseförvaltningen har svarat på detta medborgarförslag.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen, avdelning Måltid, beskriver nedan styrning, hur erbjudandet gällande flera alternativ i skolrestaurangerna ser ut idag samt beskriver Livsmedelsverkets rekommendationer för arbete med barns utveckling av smakpreferens.

Avdelning Måltid arbetar utifrån Livsmedelsverkets riktlinjer och Nordiska närings rekommendationer som baseras på den senaste aktuella forskning kring mat och hälsa. För att täcka barns näringsbehov behövs en varierad meny.

Att barn lär sig att äta varierat anses som en av de viktigaste faktorerna för hälsosamma matvanor som vuxen. Det står bland annat beskrivet i Livsmedelsverkets Nationella riktlinjer för måltider i skolan; ”bra mat i skolan är mat som eleverna lockas av och tycker om, men som också utmanar deras smaker och preferenser. Preferenser kan ändras fram och tillbaka under uppväxttiden och de flesta barn har en naturlig skepsis mot nya maträtter, livsmedel och smaker. Det är under barndomen vi har goda möjligheter att bredda och utveckla våra smakpreferenser”. Skolan har därför en viktig roll att erbjuda möjligheten att testa på olika slags måltider.

Återkoppling från våra matgäster samt vårdnadshavare och anhöriga på olika nivåer är av stor vikt i utvecklingsarbetet kring måltiderna. Idag erbjuds minst ett till två alternativ, varav ett vegetariskt. Det förekommer ofta att mat som har kunnat tas tillvara från tidigare serveringar erbjuds som ytterligare alternativ. Vid behov av anpassade måltider, erbjuds även en anpassad måltidsmeny med några utvalda rätter. Råkostbordet innehåller minst fem stycken, ofta fler, olika råkostalternativ med fiberrika grönsaker och rotfrukter, baljväxter, salladsgrönsaker eller frukt varje dag samt dressing eller salladssås. Ofta kompletteras råkostbordet även med kalla smårätter innehållande pasta eller gryn och röror. Till lunchen erbjuds vatten, mjölk eller vegetabilisk dryck,

knäckebröd och smörgåsfett. Avdelning Måltid följer andra kommuners utvecklingsarbeten gällande förstärka utbud och valmöjligheter i skolmåltiderna. Bevakning av Bollnäs koncept och liknande lösningar är en del i det arbetet.

Det har inte gjorts någon långsiktig utvärdering av Bollnäs koncept, som påbörjades under höstterminen 2023 och det är därför för tidigt att säga om det finns nackdelar med konceptet. Det finns farhågor att elever som annars skulle testa olika maträtter istället äter ensidigt. Även hur ett sådant koncept påverkar andelen specialkost måste tas hänsyn till. Region Gotland arbetar med att minska andelen svinn och med medborgarförslaget så finns det en risk för ökat svinn. Det finns heller inte tillräckligt underlag för vilka effekter, positiva eller negativa, konceptet ger ekonomiskt.

Utifrån ovan aspekter föreslår regionstyrelseförvaltningen att invänta en mer långsiktig utvärdering av konceptet från Bollnäs kommun.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2023-09-19

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-07

Skickas till

Barn- och utbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden